

NIZOZEMSKA OBITELJ: NAŠ NOVI ŽIVOT U VOJNIČU

PIŠE KARMELA DEVČIĆ

SNIMIO TOMISLAV KRIŠTO/CROPIX

Scheltusovi su se u šumu nedaleko od Vojnića preselili tragajući za tišinom. Nizozemski par, Barbara, web-dizajnerica (40), i kovač Peter (54), imali su konvencionalno ugodan život u Leidenu, na pola puta između Amsterdama i Haaga. Nisu, zapravo, bili nezadovoljni, no razmišljali su o nečem drugom. "Živjeti u ritmu prirode, imati samoodrživu farmu, proizvoditi što više stvari koje nam trebaju za život, to smo htjeli. Kupovati što manje.

Zašto ne Hrvatska?

Inspirirali su me rodaci koji su se odselili u Španjolsku i tamo tako žive", kaže Peter, pazeći da ne stane na dragoljub, jedan od čuvara njihova permakulturnog vrta koji zori na kosini brijega Mrđenovića. Francuska ili Španjolska činilo se logičnim izborom. "Mediteran nas je privlačio. Podsvjesno sam vezan uz taj mentalitet, majka mi je porijeklom iz Italije... Onda je Barbara jedan dan upitala: 'A zašto ne Hrvatska?' Stvarno, zašto ne!, rekao sam", objašnjava. "Banalno je, pomalo. Htjela sam u Španjolsku, no ja sam visoka žena svijetle kose i tena, mislila sam da bih tamo jako stršala...". kaže kroz smijeh Barbara, nudeći nas zalihama dudove marmelade koju je pripremila za zimu. U trenutku kad su počeli tragati za posjedom u Hrvatskoj, niti jedno od njih nikada prije nije bilo prešlo hrvatsku granicu. "Više mi je Nizozemcima entuzijastično reklo da je za njih Hrvatska najljepša zemlja u Europi. To sada potpi-

U srcu parka prirode u Nizozemskoj čuješ automobile. Ovdje je samo tišina

sujem. Nama su odavde blizu Plitvice, Velebit, more..." Peter je, spominje, nedavno dio Velebita obišao na konju, šest je dana jahao po divljini.

Duh samoodrživosti

Na internetu su Scheltusovi pronašli Nizozemca koji, obiteljski vezan uz Hrvatsku, živi nedaleko od Vojnića. I tu je sve krenulo, ubrzano, bez puno kompliciranja. Novi im je poznanić poslao fotografije, ispričao da se pokraj njega prodaje ružičasta kuća s nekoliko hektara zemlje, šumom, prekrasnim okolišem... Bila je 2005. Došli su, pogledali, kupili. Četiri ljeta poslije su se preselili. "Kod vas ljudi znaju improvizirati i napraviti štošta, naljepiti pločice, popraviti sudoper, staviti krov... U Nizozemskoj su svi usko specijalizirani, jako nedostaje to šire poimanje života, svijest da, ako hoćeš, možeš štošta. Pa ovdje svi oko nas žive na neki način na samoodrživim imanjima. To je, jasno, i

1. Volonteri iz Kanade beru murve (dud) sa stabla
2. Dehidrator za voće
3. Barbara i Peter Scheltus s djetecom Jelenomi Lolom u svom vrtu
4. Uzgoj puzeva
5. Polica s knjigama na stubištu
6. Kuhinja
7. Scheltusovi su svoje imanje nazvali Bogata šuma

Došli smo u Bogatu šumu jer je Hrvatska najljepša u Europi

Barbara i Peter Scheltus htjeli su živjeti u ritmu prirode, negdje na Mediteranu. Izabrali su mjesto Mrđenoviće

zato što imaju ekonomsku potrebu, no dobro je da se očuvao taj duh..."

No, nisu li, odlučivši živjeti bliže prirodi, ekološki svjesno, manje konzumeristički, to mogli napraviti i kod kuće, naći za sebe komad zemlje u Nizozemskoj? "Ondje hektar košta 60.000 eura. A čak i da

je sasvim besplatno, kao što su nam nudili zemlju na granici Francuske i Italije, u Nizozemskoj nismo htjeli ostati. Tamo nema tišine. Usred zemlje je park prirode, ali i u srcu parka čuješ automobile. Cijela je Nizozemska jedan veliki grad", kaže Barbara. Dok govori, osvijestim kako sa stabla

pokraj nas na ceradu svako toliko padne dud.

Tišina Bogate šume

U Bogatoj šumi, kako su nazvali imanje, nije apsolutna tišina, ali je vrsta tišine za kojom su Scheltusovi tragali. Zujeće, čujem piliće, razaznam korak bosonoge trogo-

dišnjakinje hrvatskog i nizozemskog imena, Jelene Fleur, iza koje korača hrvatski ovčar.

Ziveći nadomak šume čije plodove maksimalno iskorištavaju, Barbara nije samo naučila raditi džemove, praviti vino od baze i spravljati kestenje za objed na sto načina, spoznala je štošta i o sebi. "Pri-

Za web dizajn je svejedno jesam li u Nizozemskoj ili Vojniću, kaže Barbara

je sam živjela glavom, ovdje živim cijelim tijelom", opisuje kako čuti svijet oko sebe. "U gradu sam imala puno drugačijih obaveza, stalno sam razmišljala, imala stav o svemu i svačemu, od toga 'gle, kako je ružna ova zgrada' do onoga 'tramvaj opet kasni jer...'. U šumi ne moraš stalno imati mišljenje o nečemu, priroda je takva kakva jest. Osjećam godišnja doba u svom tijelu. U gradu to ne bih prepoznala."

Stari posao i novi život

Uz to što žive od zemlje i šume, Barbara i dalje radi isti posao. "Mojim je klijentima svejedno jesam li u Mrđenovićima ili u Nizozemskoj." Peter razvija kovačke radionice na kojima ima puno razgovora o prirodi i ljudima. Na imanju Scheltusovih nije čudno sresti dva, tri, četiri mlada čovjeka s raznih kontinenata, redovito dolaze volonteri koji Bogatu šumu nadu preko međunarodne organizacije volontera na organskim farmama (WWOOF). "To su ljudi koje zanima održivi razvoj, dolaze pomagati i učiti. Godišnje dobijemo oko 200 molbi. Primamo većinom one koji žele ostati barem mjesec dana, jer kad dođu na svega tjedan ili dva, obično u mjesima nikad nisu sasvim ovdje", kaže Barbara dok se pokraj nas na ljujlačci vrta Jelena, koju je rodila u Zagrebu. Ljujlačku za troje napravila je volonterka iz japanske Osake. Devetogodišnji Nol, starije dijete Scheltusovih, završio je drugi razred osnovne škole u Vojniću. Sada iz hrvatskog ima četvorku. Kad je prije dvije godine sjeo u klupu, gotovo ništa nije razumio, stavili su ga u razred u kojem je učitelj dobro govorio engleski.

Volonter Colin, američki biolog, osmislio im je kako napraviti maleno jezero u kojem bi s vremenom imali ribe, patke...

"Život na samoodrživu imanju traži puno planiranja. Primjerice, ako dnevno pojedemo dva režnja češnjaka, moram isplanirati koliko mi treba za godinu dana...", kaže Barbara dok u improvizirano sušilo stavlja novu turu nevena i šipka. "Stalno pronalazimo nove načine kako sačuvati proizvode s farme, kako ih što bolje iskoristiti."

Osjetite li ikad dosadu? Makar u studenom. Uhvati li ih tjeskoba u veljači, ovdje usred ničega i svačega? "Zimi živimo više unutar samih sebe, puno čitamo. Spavamo po deset, deset sati. Ponekad odemo do Zagreba, u muzej, na koncert. Ljeti ustajemo sa zorom, oko pet, tada smo više vani, i fizički i psihički. Lani se deset dana od snijega nije moglo do nas. No, nije nam to bio problem. Imali smo u kući sve potrebno za život." ●